

HÅLLBARHET - INTERNETS KLIMATPÅVERKAN

UR SVENSKARNA OCH INTERNET 2023

ETT KAPITEL UR SVENSKARNA OCH INTERNET 2023

Det här är ett kapitel ur Internetstiftelsens årliga undersökning *Svenskarna och internet 2023*.

Den fullständiga rapporten består av tio kapitel och innehåller massor av information om svenskarnas digitala tillvaro och internetvanor. I år täcker rapporten områden som integritet, övervakning, hållbarhet, sociala medier, näthat, e-böcker, poddar, webbläsare, samhällsnyheter och mycket mer.

Hela rapporten hittar du på webbplatsen:

<https://svenskarnaochinternet.se/rapporter/svenskarna-och-internet-2023/>

Om Internetstiftelsen och Svenskarna och internet

Internetstiftelsen är en oberoende, affärsdriven och allmännyttig organisation. Vi verkar för ett internet som bidrar positivt till människan och samhället. Vi ansvarar för internets svenska toppdomän .se och sköter drift och administration av toppdomänen .nu. Intäkterna från affärsverksamheten finansierar en rad satsningar i syfte att möjliggöra att människor kan nyttja internet på bästa sätt, och stimulera kunskapsdelning och innovation med inriktning på internet.

Med undersökningen *Svenskarna och internet* vill vi bidra med fakta och insikter om hur användningen av internet i Sverige utvecklas. Vi vill ge förutsättningar till att digitaliseringen av det svenska samhället och näringslivet sker på välinformerad grund.

För samtliga studier har Internetstiftelsen anlitat undersökningsföretaget Novus för datainsamling som ägde rum under januari och februari 2023. Majoriteten av vår data är insamlad i Studie 1 (n=2 954) och Studie 2 (n=3 503) i Novus slumpmässigt rekryterade Sverigepanel, med en deltagarfrekvens på 63 procent respektive 62 procent. Resultatet är viktat mot SCB vad gäller kön, ålder, utbildning och geografi.

Läs mer om metod och urval här:

<https://svenskarnaochinternet.se/rapporter/svenskarna-och-internet-2023/metodbeskrivning/>

*) På flera ställen i rapporten hänvisar vi till tabellbilagan för mer information.

Dessa är markerade i texten med *. Du hittar tabellbilagan här:

<https://svenskarnaochinternet.se/rapporter/svenskarna-och-internet-2023/bilagor/>

KAPITEL 3: HÅLLBARHET – INTERNETS KLIMATPÅVERKAN

FLER MÄN ÄN KVINNOR TROR ATT INTERNET HAR EN POSITIV KLIMATPÅVERKAN

Fler tror att internet har en positiv klimatpåverkan än en negativ. E-handeln upplevs både gynna klimatet med effektivare, smart logistik och missgynna genom överkonsumtion och fria returer från jordens alla hörn.

INNEHÅLL

- 4 Kort sammanfattning
- 6 Internets påverkan på klimatet
- 23 Klimatsmart koll på hushållets elförbrukning
- 24 Återvinning av digitala enheter

I det här kapitlet tar vi reda på hur många som tror att internet och digitaliseringen av samhället har en övervägande positiv eller övervägande negativ klimateffekt. Vi låter även de svarande med egna ord beskriva vilka positiva och negativa klimateffekter som de tror att digitaliseringen ger. Vidare undersöker vi vilka som håller koll på hushållets elförbrukning med klimatsmart teknik och hur många som (inte) återvinner sina avlagda digitala enheter och vad orsakerna är till att behålla dem.

Mer än dubbelt så många tror att internet har en positiv snarare än negativ klimatpåverkan

En tredjedel tror att internet och digitaliseringen har en positiv påverkan på klimatet och miljön, inte ens hälften så många ser en negativ klimatpåverkan. De som är bäst på att ta ställning i frågan är de unga. Mest positiva är 80-talisterna och mest negativa är 00-talisterna. Betydligt fler män än kvinnor är positiva och skillnaden är som störst mellan unga män och kvinnor födda på 90- och 00-talet. Oavsett vilket håll man lutar åt ser de flesta både positiva och negativa klimateffekter med digitaliseringen, som sammantaget blir den så kallade nettoeffekten.

Digitaliseringen bevarar våra skogar när vi minskar pappersförbrukningen

Svenskarna anser att internet har en positiv klimatpåverkan för att kunskapsspridning och forskning gynnas, engagemanget för klimatfrågor ökar, miljökämpar enas, pappersförbrukningen minskar så att skogen bevaras, resandet med bil och flyg

minskar med arbete hemifrån och digitala möten, logistiktransporter i e-handeln effektiviseras så att vi slipper ta bilen till affären, vår energiförbrukning automatiseras och minskas med smart teknik och digitaliseringen driver på utvecklingen av fossilfria källor och mycket annat.

Digitaliseringen utarmar vår jord på metaller och mineraler för tillverkning av digitala enheter

Svenskarna anser att internet har en negativ klimatpåverkan för att energianvändningen ökar av serverhallar, kryptovalutor och streaming, de fossilfria energikällorna är för få, digitala enheter tillverkas av metaller och mineraler som utarmar jorden och är svåra att återvinna, e-handeln uppviglar till överkonsumtion med transporter och fria returer från hela världen, "fake news" om klimatet sprids, polariseringen ökar och klimatengagemanget dämpas, skärmtiden distanserar oss från naturen och många andra anledningar.

Var femte håller koll på hushållets elförbrukning med uppkopplad teknik

En femtedel av svenskarna använder en app eller uppkopplad elmätare för att hålla koll på olika hushållsprodukters och hushållets energiförbrukning. Allra vanligast är det bland de som bor i villa eller radhus. Fler män än kvinnor håller koll på hushållets energiförbrukning med digitala hjälpmedel.

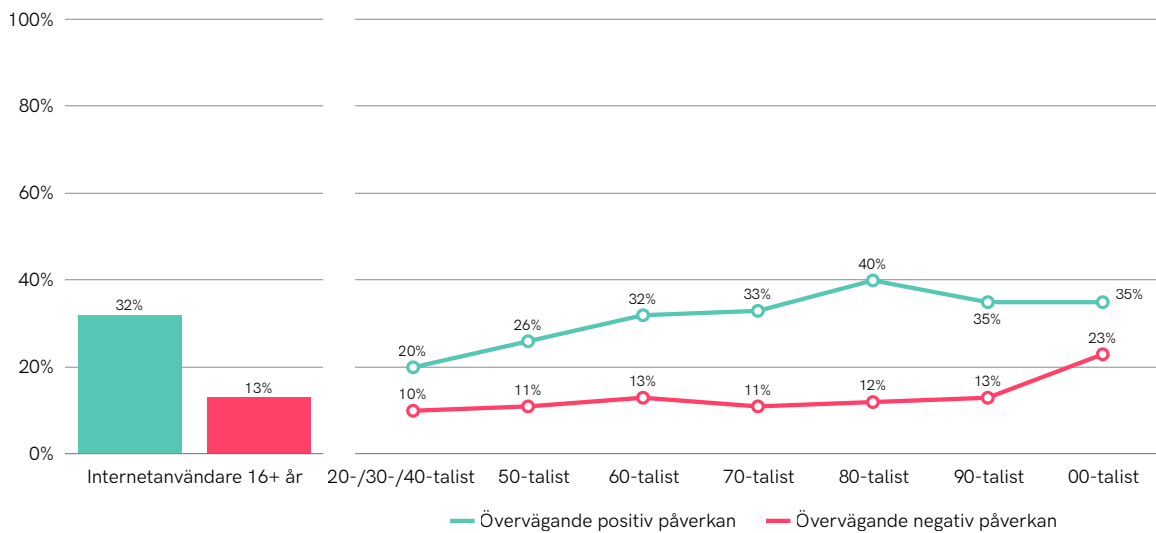
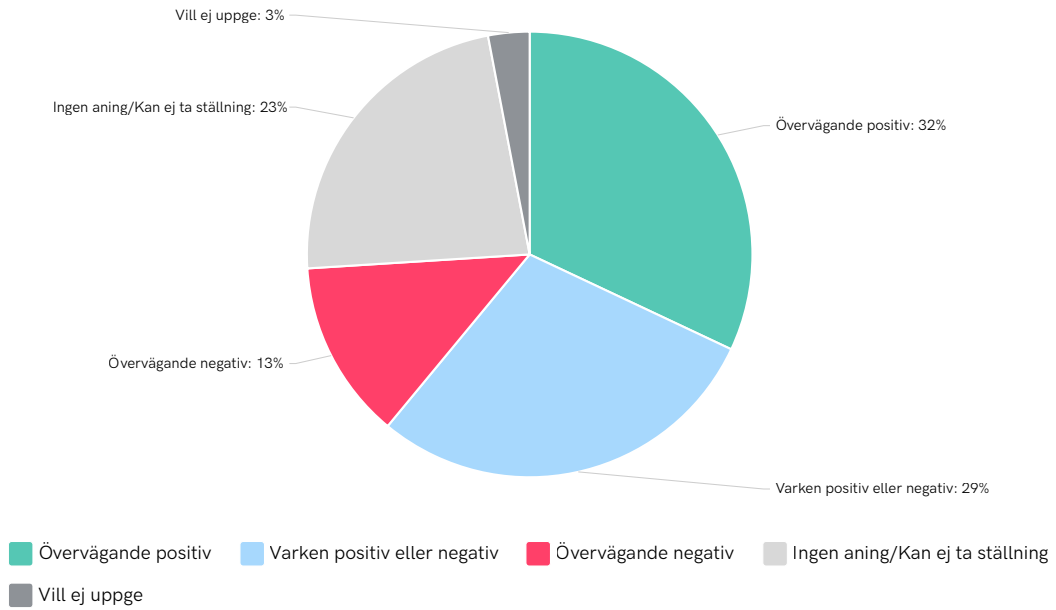
Hälften återvinner inte digitala enheter som de slutat använda

En stor andel vet inte hur de ska återvinna sina digitala enheter på ett miljövänligt sätt. Hälften av svenskarna har alla sina avlagda digitala enheter kvar hemma i byrålådan istället för att återvinna dem. Främsta anledningarna till att inte återvinna är att man har kvar dem som reserv eller att man har personlig information på en enhet som man exempelvis inte vill ska hamna i orätta händer eller ens vet hur man ska ta bort.

INTERNETS PÅVERKAN PÅ KLIMATET

En tredjedel tror att digitaliseringen har en övervägande positiv klimatpåverkan

Fråga: Vilken påverkan tror du att internet och digitaliseringen av samhället har på klimatet och miljön?

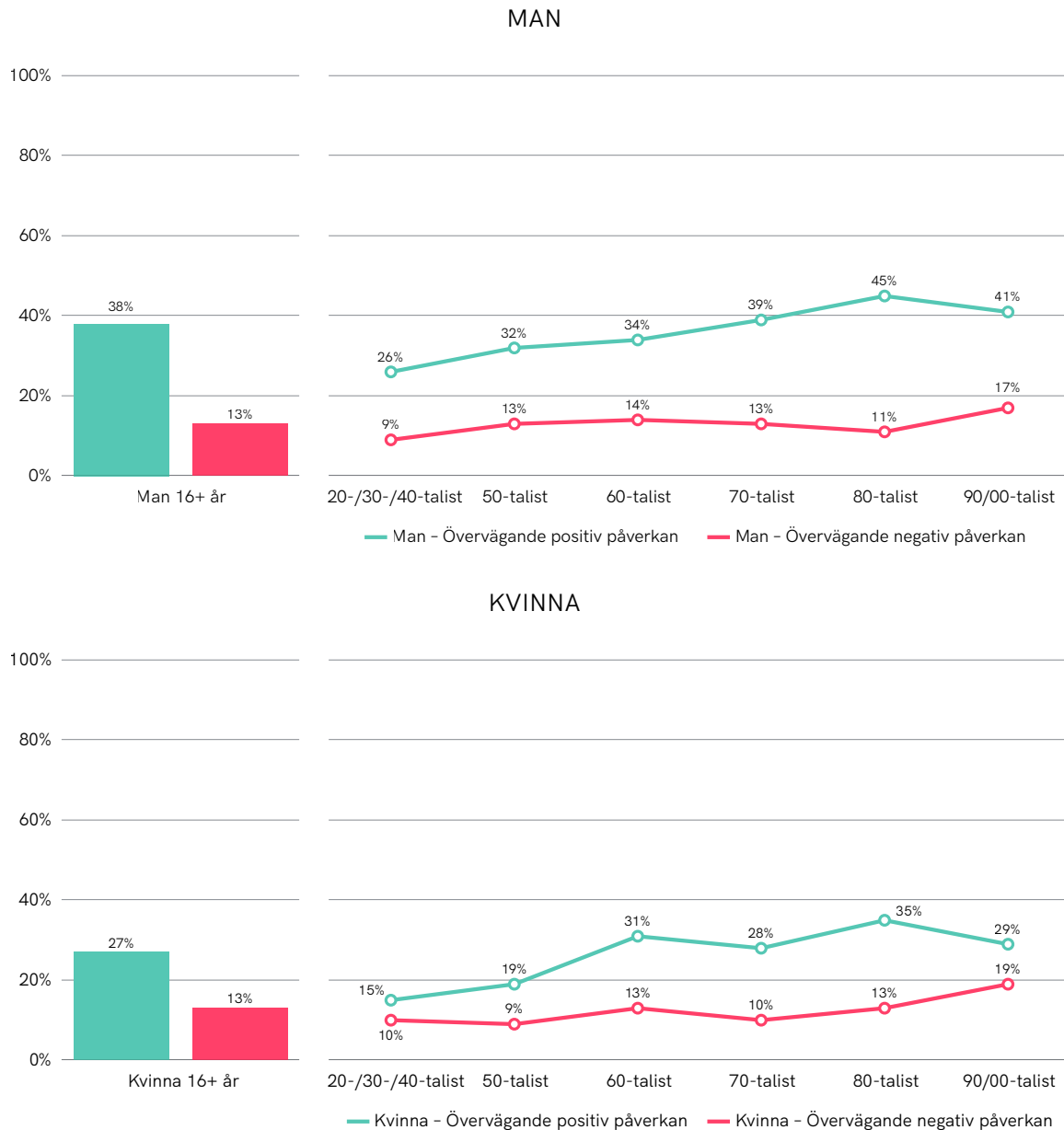

Diagram 3.1a-d, Bas: Internetanvändare 16+ år, År 2023 (Studie 1)

Tror svenskarna att digitaliseringen har en övervägande positiv eller negativ påverkan på klimatet?

Kort summerat tror var tredje (32%) att internet och digitaliseringen av samhället har en övervägande positiv påverkan på klimatet och miljön. Inte ens hälften så många, var åttonde (13%), tror att digitaliseringen har en övervägande negativ klimatpåverkan. De yngsta generationerna är både mer positiva och mer negativa än den äldre befolkningen, då de unga tar ställning i högre grad.

3 av 10 tror varken på en positiv eller negativ påverkan och dessa är framför allt internetanvändande äldre män födda på 20-, 30- och 40-talet. Nära var fjärde har ingen aning om vilken påverkan digitaliseringen har på klimatet och miljön. Det är främst internetanvändande äldre kvinnor födda på 20- till och med 60-talet som inte kan ta ställning i frågan. *)

Vilka tror att digitaliseringen har en övervägande positiv påverkan på klimatet?

- 1 av 3 tror att internet och digitaliseringen har en övervägande positiv påverkan på klimatet och miljön.
- Betydligt fler män (38%) än kvinnor (27%) tror på en övervägande positiv påverkan.
- Den yngre halvan av befolkningen är mer positiv än den äldre halvan.
- Mest positiva av alla är män födda på 80-talet där uppemot hälften tror på en övervägande positiv klimatpåverkan.
- Skillnaden är stor i andelen positiva bland unga män (41%) och kvinnor (29%) födda på 90- och 00-talet.
- Fler med en högskoleutbildning (37%) tror på en övervägande positiv klimatpåverkan. *)

Vilka tror att digitaliseringen har en övervägande negativ påverkan på klimatet?

- Var åttonde (13%) tror att internet och digitaliseringen har en övervägande negativ inverkan på klimatet och miljön.
- Totalt sett är det lika många män som kvinnor som tror på en övervägande negativ inverkan.
- Mest negativa är unga födda på 00-talet, varav nära var fjärde är negativ. Skillnaden mellan 00-talisterna och övriga generationer är stor i andelen negativa.
- Både unga män och kvinnor tror i högre grad än andra på en övervägande negativ klimatpåverkan, men i synnerhet unga kvinnor.

Vilka positiva och negativa effekter på klimatet tror svenskarna att internet och digitaliseringen har?

I denna fråga har intervjupersonerna fått ange sina spontana tankar i fritext utan några svarsalternativ. Detta är alltså svenska folkets bild av digitaliseringens påverkan på klimatet. Det som de själva har upplevt och det som samhället hittills har lyckats förmedla gällande klimatet och digitaliseringen.

Vi ska nu titta närmare på följande områden där vi kort har sammanfattat svaren och även återger några talande citat, ibland något förkortade och kombinerade av utrymmesskäl.

Klimatfakta eller fake news – vad tror svenskarna sprids på nätet?

Tror svenskarna att den digitala tekniken är positiv eller negativ för vår energianvändning?

Bevaras eller utarmas jordens naturtillgångar av digitaliseringen – vad tror svenskarna?

Tror svenskarna att digitaliseringen minskar eller ökar resandet?

Tror svenskarna att e-handeln har en positiv eller negativ påverkan på klimatet?

Ger internet ett ökat eller minskat klimatengagemang – vad säger svenskarna?

Kort summerat är det fler svenskar som tror att digitaliseringen påverkar klimatet positivt än negativt (se *diagram 3.1a-d*). Även om fler är övervägande positiva så framgår det att många ser myntets båda sidor, alltså både de positiva och negativa klimateffekterna. Ibland för vitt skilda områden och ibland även inom ett och samma område.

Summan av de positiva och negativa klimateffekterna kan kallas "digitaliseringens nettoeffekt" och såhär lyder en reflektion...

"Digitaliseringen har både positiva som negativa effekter på klimatet. Alla effekter på all digital omställning behöver bedömas för att kunna få fram digitaliseringens nettoeffekt. Ta t.ex. e-böcker. Jag kan ha tusentals e-böcker i min läsplatta vilket sparar massor med papper, träd, tryck, tillverkning, transporter etc. men samtidigt har min läsplatta behövt tillverkas, transporteras och laddas osv. Vad är nettoeffekten för klimatet för det? Positiv tror jag och tittar man på alla digitaliseringsområden tror jag också man kommer fram till att i princip alla är nettopositiva."

Man, 35 år

Denna tabell ger en kort sammanfattning av hur svenska folket ser att internet och digitaliseringen påverkar klimatet och miljön positivt (+) och negativt (-).

<p style="text-align: center;">+ POSITIVT</p>	<p style="text-align: center;">- NEGATIVT</p>
<p>Kunskapsspridning</p> <p>Internet är en värdefull källa till information som gör att kunskap och forskning om klimatförändringar och miljön sprids och inte kan tystas ned.</p>	<p>Desinformationspridning</p> <p>På internet kan desinformation och "fake news" om klimatet spridas. Algoritmer gör att man riskerar få ett ensidigt informationsflöde om klimatet.</p>
<p>Minskad energiförbrukning</p> <p>Den smarta tekniken effektiviserar och kan minska vår energiförbrukning storskaligt i smarta städer och även på hushållsnivå. Digitaliseringen driver på utvecklingen mot fossilfria källor.</p>	<p>Ökad energiförbrukning</p> <p>Den digitala infrastrukturen har ökat vår energiförbrukning kolossalt med serverhallar, kryptovalutor, streaming- och molntjänster och mycket annat. Fossila källor ger miljöfarliga utsläpp.</p>
<p>Bevarade naturtillgångar</p> <p>Digitaliseringen har minskat vår pappersförbrukning vilket värnar om skogen som naturtillgång. Digitala sensorer kan hjälpa till att förebygga naturkatastrofer.</p>	<p>Utarmade naturtillgångar</p> <p>Tillverkningen av de digitala enheterna utarmar jorden på sällsynta metaller och mineraler. Enheterna har inte en tillräcklig livslängd för att betraktas som hållbara och de upplevs svåra att återvinna på ett miljövänligt sätt.</p>
<p>Minskat resande</p> <p>Vårt resande med bil och flyg minskar när vi kan arbeta hemifrån och ta både jobbrelaterade och sociala möten på distans. Även samåkning och nyttjande av bilpooler gynnas av digitaliseringen.</p>	<p>Ökat resande</p> <p>Internet har ökat vårt resande då vi på sociala medier ser "alla andra" resa. Vi lockas även av reklam och billiga flygstolar att resa både mer och längre bort.</p>
<p>E-handel är klimatpositivt</p> <p>Att e-handla är gynnsamt för klimatet tack vare effektiv smart logistik. Man kan låta bilen stå för att minska sitt klimatavtryck.</p>	<p>E-handel är klimatnegativt</p> <p>E-handeln är en miljöbov då den uppviglar till överkonsumtion och erbjuder transporter och fria returer från hela världen.</p>
<p>Ökat klimatengagemang</p> <p>Internet ökar engagemanget för klimatfrågorna – allt från att inspirera och motivera till hur man lever mer hållbart till att ena klimatkämpar.</p>	<p>Minskat klimatengagemang</p> <p>Polarisering och ett hårt samtalsklimat på nätet gör oss mindre engagerade i klimatfrågan. Tiden bakom skärmar skapar en distans till naturen – vi slutar bry oss om den och ser klimatet som "någon annans problem".</p>

Klimatfakta eller fake news – vad tror svenskarna sprids på nätet?

Ett av de vanligaste svaren är att internet är en kunskapskälla för information om klimatet. Nästan lika många tar också upp myntets baksida – det vill säga att på nätet sprids inte bara information utan även desinformation.

+

Merparten av de positiva svaren handlar om att "all" kunskap man behöver om klimatet finns att hitta på nätet. Att internet gynnar kunskapsdelning och har en "unik kraft" att snabbt kunna sprida information, fakta och nyheter om klimatförändringar.

Internet underlättar också för informationsutbyte inom forskningen om klimatförändringar genom att den finns tillgänglig för alla. Flera talar om att den digitala öppenheten gör att det inte går att "tysta ned klimatförändringarnas effekter" så att fler blir "medvetna och upplysta".

–

Många påtalar dock att spridningseffekten är både på gott och ont. Att desinformation i form av "fake news", konspirationsteorier och rena lögner kan "spridas som virus". Några påpekar att det finns "dårar bakom tangentborden som kan få farligt mycket uppmärksamhet". Det krävs att man kritiskt kan granska källan "vilket inte alltid är det lättaste".

En del tar också upp faran med att få "skyggglappar" av informationsflödet på nätet. Det vill säga att algoritmer styr vad som visas om klimatet vilket ger en ensidig, onyanserad bild som inte ger perspektiv utan bara förstärker ens befintliga uppfattning.

Sex röster om spridning av kunskap och desinformation om klimatet på nätet...

"Positivt att digitaliseringen öppnar upp för spridning av information om klimatet på gott och ont. Ett hot är att falsk fakta om miljön sprids lättare idag med internet vilket gör att folk som inte är källkritiska kommer tro på detta och därmed leva på som att miljön inte håller på att förstöras."

Kvinna, 19 år

"Internet är tveklöst en del av lösningen på klimatproblemen, både i form av innovation (kunskapsdelning, forskning) och kunskapsspridning till allmänheten. Ett hot är spridningen av "fake news" och alternativa fakta som motsäger bevisad vetenskap. Tyvärr blir internet ofta en megafon åt fel krafter."

Man, 17 år

"I den bästa av världar är IT en fantastisk teknik för att förmedla kunskaper på många olika områden och på olika nivåer allt efter behov. Inte minst klimatet. Det är ett problem att "vem som helst" kan förmedla vad som helst och utge det för att vara fakta. Kritisk källgranskning är inte det lättaste, typ "det har stått i tidningen därför är det sant."

Kvinna, 86 år

"Positivt då t.ex. ny forskning inom klimatkrisen sprids blixtnabbt och är tillgänglig för alla. Jag tror att digitalisering kan vara den enskilt största faktorn för att nå klimatmålen och enligt forskning kan digitaliseringen bidra med en utsläppsminskning från 15 till 30 procent de närmaste tio åren."

Man, 21 år

“Positivt med nya “digitala E4:an” (250 mil superfiberkabel upp till norra Sverige) är väl förhoppningsvis snabbare internet som kan ge ökad kunskapsspridning även om klimatet. Bra att alla snabbt bli informerade om vad som händer med klimatet i världen och vår närhet.”

Man, 35 år

“Fakta respektive osanning sprids fort och till många människor via nätet. Stor skada att man ffa ser de åsikter man redan har börjat titta på men inte andra åsikter, så att vi fortsätter i vår egen “fälla”. Vi får skyggglappar. Det gör mig orolig. Jag, som alla andra, tror att jag har en ganska klar bild om världen och får lite info av annat. Såsom vi flockdjur alltid har gjort men det blir mer förstärkt av internet.”

Kvinna, 57 år

Tror svenskarna att den digitala tekniken är positiv eller negativ för vår energianvändning?

I detta perspektiv blir myntets båda sidor tydliga. En stor andel svenskar påtalar att den smarta tekniken är energikrävande men en hel del tror också att den kan generera energibesparingar. Några menar att folk överlag nog inte vet hur energikrävande internet är. Andra frågar sig om folk verkligen tänker på vilka energieffektiviseringar och miljövinster den digitala tekniken kan ge. En person reflekterar över båda delarna...

“Jag tror inte alla tänker på hur energikrävande internet är. Men inte heller tror jag att många har top of mind den dolda potential internet har för energibesparingar och hållbarhet. Smarta tjänster och produkter promotas märkligt nog med att man tjänar pengar och inte att de gynnar klimatet. lofs strunt samma om kosing motiverar mer och vi når klimatmålen på köpet!”

Kvinna, 53 år

+

De positiva svaren kopplat till energi handlar ofta om smart teknik som effektiviserar och till och med kan minska vår elförbrukning. Många tar upp att energin kan nyttjas bättre med hjälp av till exempel appar och sensorer, att man till exempel kan anpassa elkonsumention efter behov. Det kan avse såväl gatubelysningen i smarta städer som belysningen i privata hushåll. I de mängder data som den smarta tekniken genererar kan mönster upptäckas och “utgöra beslutsunderlag för effektiviseringar och problemlösningar”.

Elektrifieringen av bilar och andra fordon nämns också som klimatpositivt, under förutsättning “att elen är fossilfri”. Några tar upp att digitaliseringen driver på utvecklingen av förnybara och klimatneutrala energikällor och fasar ut de fossila. Den värme som alstras av energin tror en del kommer kunna återanvändas. Det skulle då kunna vara lösningen på serverhallarnas stora energibehov

“Streaming” nämns både som något som påverkar energianvändning positivt och negativt. Positivt i form av att “digital media drar mindre energi”.

Fem positiva röster om digitaliseringens effekt på vår energianvändning...

“Positivt! Digital infrastruktur i smarta städer kan ge stora klimatvinster när teknik kan styra och effektivisera flöden av energi, trafik, belysning osv. Vi är inte där än då integritetsfrågor sätter käppar i hjulet. Men det lär hända snart. Tyvärr tror jag inte att hållbarhetsvinsterna är drivkraften utan att folk i första hand förknippar smart teknik med bekvämlighet, tidsbesparing och ekonomiska vinster.”

Kvinna, 42 år

“Jag tycker inte att digitaliseringens potential i klimatomställningen har synliggjorts tillräckligt. Tror inte många vet att digitaliseringen kan hjälpa oss att bli mer energieffektiva. Alltså i riktigt stora sammanhang. Ex. gatubelysning som inte står på bara för att, utan den använder smarta sensorer som “vet” när den ska slå på..”

Kvinna, 66 år

“Tjänstesamhället erbjuder möjlighet av lägre klimatpåverkan med tex streaming istället för fysisk distribution av varor såsom film o musik osv. Den digitala tekniken erbjuder ibland också praktiska lösningar på miljöproblem som exempelvis energieffektivisering, cirkulär energi, elektrifierade fordon, artificiell intelligens för logistikplanering som minskar utsläpp etc.”

Man, 35 år

“Det positiva är att digitaliseringens energislukande bidrar till utfasningen av fossila energikällor, transportsätt, och produktionssätt vilket är nödvändigt för att samhället ska kunna minska sin miljöpåverkan. Vi står på tröskeln till att utveckla cirkulär el, där värmen som serverhallar alstrar återanvänds.”

Kvinna, 25 år

“Jag tror att internet och digitalisering kan användas för att effektivisera samhället avseende klimat och miljö. Det är enklare att övervaka, samla in data, analysera och åtgärda problem. Som privatperson kan man med appar och smarta hem själv övervaka och effektivisera elförbrukning mm. På det stora hela tror jag internet och digitalisering är bra för klimatet.”

Man, 49 år

—

Energikrävande! Att digitaliseringen ökar vår energiförbrukning kolossalt är det vanligaste förekommande svaret vad gäller de negativa klimateffekterna. Hela den digitala infrastrukturen beskrivs bland annat som “hejdlöst energislukande och energihungrig”. Det handlar framförallt om serverhallarna som alstrar värme och måste kylas vilket “kräver monumentalt med energi”. Kryptovalutor och “bitcoin mining” upplevs av några vara “ett enormt resursslöseri med energi”.

Att all internetanvändning i sig drar mycket energi är det många som påpekar. Framför allt kritiserar “okynnessurfande” på exempelvis sociala medier och streamingtjänster samt att “onödigt skräp sparas i molntjänster”. Flera, mer ofta yngre, tror att “gemene man inte tänker på energiförbrukningen och dess miljöpåverkan när vi är ständigt uppkopplade”.

Att elen inte kommer från "rena, förnybara källor" är också en stor anledning till att många ser digitaliseringens klimatpåverkan som negativ. Elen från fossila eller icke-förnybara-källor beskrivs av en del som "ful, smutsig och förorenad". De subventionerade elpriserna, trots effektbrist i landet, betraktas också av några som klimatnegativa.

Fem negativa röster om digitaliseringens effekt på vår energianvändning...

"Den skenande elåtgången som digitaliseringen innebär är mkt klimatfientlig. Med dagens lagringsförmåga krävs gigantiska serverhallar för att spara alla selfies och skrot som folk lägger upp. Dessa påverkar både naturen i närområdet samt drar en jäkla massa el."

Man, 29 år

"Digitaliseringen ger ett större behov av el, stora krav på ett redan ansträngt elnät. Saknas kapacitet för rena energikällor att täcka de behov som finns. Dåligt för miljön då fossil kraft sätts in för att täcka bristerna. Att internet är så otroligt energikrävande motarbetar ett effektivt klimatarbete då fokus hamnar på att få fram energikällor snabbt, snarare än energikällor som är hållbara över tid."

Kvinna, 18 år

"Digitala hittepå-valutor i form av kryptovalutor är ett helt onödigt energislukande gissel. Enorma serverhallar för att hålla igång ex.vis FB, Twitter mm är miljövidriga och stjälar el till riktiga nyttigheter."

Man, 73 år

"Jag är kluven när det kommer till den frågan. Alla datorhallar kräver tyvärr stora mängder ström för att kylas vilket såklart har en stor miljöpåverkan om elen kommer från icke-förnybara energikällor. Utöver det har, jämfört med andra valutor, kryptovalutor en stor miljöpåverkan. Även molnen tar extremt mycket energi när det kommer till lagring av information. Ny teknologi tar extremt mycket energi och det påverkar och tar på miljön."

Kvinna, 93 år

"Många tror att internet och digitalisering leder till mindre påverkan på klimatet men egentligen är det tvärtom. Det behövs mycket energi för att hålla igång ex. ett serverrum o.dyl. Internettrafiken genererar också mer miljöpåverkan än vad många tror, särskilt när man tittar på TV o film via nätet eller när man besöker utländska webbplatser som Facebook eftersom "signalen" då måste färdas långt och i TV-program, filmers och videors fall även innehålla många megabyte eller ibland även gigabyte data. Det finns ju stora serverhallar med kraftfulla datorer som står i gång dygnet runt, surrar, genererar värme och tillhandahåller (kopior av) webbplatser åt besökarna. Dessa datorer måste dra väldigt mycket ström, tänker jag mig, för att inte tala om all elektricitet som krävs för att otaliga internetsignaler skall färdas jorden runt"

Man, 20 år

Tror svenskarna att jordens naturtillgångar bevaras eller utarmas av digitaliseringen?

I detta avseende ger svenskarna svar som är mer "både och" än "antingen eller". I princip alla är överens om att digitaliseringen bidrar till att skogen som naturtillgång bevaras, men många påtalar också att naturtillgångar som metaller och mineraler istället utarmas.

+

En stor majoritet anser att digitaliseringen har en positiv påverkan på skogen som naturtillgång då vi minskar vår pappersförbrukning. Vår minskade pappersanvändning är ett av de allra mest vanliga svaren bland de som ser att digitaliseringen har en positiv påverkan på klimatet och miljön. Det som oftast omnämns är e-post och digital brevlåda, men många tar också upp tidningar, böcker, fotografier och mycket annat.

Några ser också att den digitala sensortekniken kan bidra till att värna om jordens naturtillgångar genom att övervaka utsatta områden och snabbt kunna vidta åtgärder om "tsunamis eller andra väderförhållanden är på ingång". Storskalig digital övervakning kan också hjälpa till att skydda såväl naturområden som jordbruk mot översvämningar genom snabba förebyggande insatser.

Fem röster om att digitaliseringen bevarar jordens naturtillgångar...

"Genom att skicka brev etc via e-post sparar man papper, transporter mm. Det sparas papper genom att det inte trycks och skickas så mycket kataloger av olika slag, katalogerna finns ju digitalt på nätet. Bra för miljön men minskar arbetstillfällena. Tidningsdöden är såklart digitaliseringens fel men bra för miljön."

Kvinna, 65 år

"Att mycket finns digitalt (brev, böcker, tidningar, foton) gör att det inte behöver finnas fysiskt på papper längre. Borde bidra till lägre klimatpåverkan eftersom det inte behöver tillverkas och heller inte behöva återvinnas när det inte används längre."

Kvinna, 36 år

"Digitala sensorer gör att vi kan värna om naturen! Realtidsövervakning av regnskog, känsliga träskmarker, jordbruksområden etc så att översvämningar eller andra naturkatastrofer kan avhjälpas. Smart teknik för väderprognoser gör att vi kan ta bättre hand om vår jord."

Man, 26 år

"Den digitala tekniken kan effektivisera system så att vi minskar utsläpp och bevarar naturtillgångar. Digitaliseringen hjälper också att använda naturresurser på ett mer effektivt sätt (bedöma efterfrågan bättre och minska överproduktion, underlätta cirkulär ekonomi)."

Man, 39 år

"Positivt med mindre råvaruförbrukning, tex trä till papper. Som fotograf gläds jag åt att slippa framkalla film på fotopapper med kemikalier dock ovetandes om vilken miljöpåverkan minneskort och digitala utskrifter har i jämförelse."

Man, 78 år

—

Det är dock många som tar upp att smarta teknikprylar och dess batterier kräver mycket metaller och mineraler som behöver utvinnas och förädlas vilket "sker med bristande hänsyn tagen till klimatet". Denna gruvdrift beskrivs också som ett hot mot "känsliga naturmiljöer och arter som lever där".

Flera påpekar också att digitala enheter behöver tillverkas vilket "ger miljöförstöring" och de upplevs ha en för kort livslängd för att vara hållbara. Digitala enheter får sig en extra känga när det gäller skolan. Är de digitala mindre hållbara än tryckta läromedel – och påverkar de kanske inlärningen negativt?

Återvinningen av den digitala tekniken, och i synnerhet de sällsynta metallerna och mineralerna, anses inte heller vara välfungerande vilket gör att vi fortsätter att "utarma våra naturtillgångar" och får "berg av miljöfarligt tekniskrot".

Fem röster om att digitaliseringen utarmar jordens naturtillgångar...

"När man först tänker på vad för påverkan internet och digitaliseringen av samhället har på klimatet och miljön tänker man först på en mängd negativa konsekvenser. Dessa kan vara saker som att det blir mer teknik och hårdvara med tunga metaller eller liknande som hamnar i produkter som skapas i överflöd och/eller slängs efter dess funktion har blivit nött."

Man, 20 år

"Jag tänker att digitalisering påverkar miljö/klimat negativt på grund av att det kräver sällsynta metaller som gör att vi utarmar jorden, det kräver ofantligt mycket energi utan att det syns öppet och det genererar avfall som vi inte kan hantera på ett bra sätt, det hamnar i stor utsträckning i naturen där det kan göra skada på ekosystemen och vi förlorar resurser för att vi inte kan återvinna det och därför utarmar jorden ännu mer."

Kvinna, 25 år

"Känns som det kan gå dåligt när så mycket blir digitaliserat, att datorer etc tar över och när de går sönder slängs de bara. Människor blir ju jord, datorer är inte så hållbara."

Kvinna, 18 år

"Klimatfientligt resursslöseri med datorer, iPads mm i skolans lägre årskurser. Enormt mycket pengar läggs varje år på elektronikprodukter för låg o mellanstadieelever. Idag får varje barn en dator i skolan, jag tror att den har mer miljöpåverkan än de gamla vanliga pappersböckerna. De borde istället återgå till penna och papper då inlärning och finmotorik hänger ihop!"

Kvinna, 25 år

"Råvaruåtgången för produktion och drift av digitala enheter går säkert hårt åt miljön. Det blir en annan form av klimatpåverkan än den som varit under det analoga informationssamhället, och vi har inte tillräcklig koll på vilket som ger mest klimatpåverkan - det analoga eller digitala samhället."

Man, 53 år

Tror svenskarna att digitaliseringen minskar eller ökar resandet?

Merparten av alla svar som rör digitaliseringens effekt på vårt resande, alltså persontransporter med exempelvis bil, tåg och flyg, är klimatpositiva.

+

De positiva svaren handlar ofta om arbetsrelaterade resor till och från kontor, kundmöten och till "moderbolaget utomlands". Möjligheten att kunna arbeta hemifrån, ta möten digitalt via videokonferens och delta i konferenser på distans, som fått sig en skjuts inte minst under pandemin. Många anser att detta har minskat resandet och därmed utsläppen.

Resor på fritiden anser många också har minskat. Bland annat tack vare att det har blivit lättare att umgås digitalt via videosamtal och ta del av upplevelser digitalt som livesända konserter eller virtuella museibesök. Många ser även att e-handeln har minskat vårt privata bilåkande (se mer under *Tror svenskarna att e-handeln har en positiv eller negativ påverkan på klimatet?*).

Även semesterresandet har enligt en del påverkats klimatpositivt av digitaliseringen eftersom det blivit enklare att välja mer klimatvänliga resealternativ. Digitaliseringen har också förenklat det kollektiva resandet, användningen av bilpooler och samåkning vilket påverkat miljön positivt.

Fem röster om hur digitaliseringen påverkat på vårt resande positivt...

"Självklart innebär digitaliseringen färre resor vilket är positivt för klimatet. Många behöver inte pendla och kan därmed minska sitt klimatavtryck. Att arbeta mer digitalt hemifrån gynnar sannolikt också landsbygd, djur och natur."
Kvinna, 46 år

"Positiva i det att man inte behöver ta sig någonstans vilket minskar utsläpp (bil/buss): Möjlighet till distansarbete för vissa, besök i vården på distans, handla mat och andra produkter online med hemleverans."
Man, 34 år

"Det som är positivt är som vi upptäckte under pandemin, att man kan ha helt OK videomöten istället för möten in real life. Förr brukade vi resa till huvudkontoret utomlands 4-6 ggr om året och nu gör vi det bara 1 ggr per år och spar otroligt mycket i flygbränsle (och reseutgifter)."
Kvinna, 60 år

"Internet kan minska resandet genom att erbjuda möjlighet att mötas virtuellt istället för personligen, går att socialisera via skärm, och på så sätt minska utsläpp av växthusgaser. Tänker att vi också reser mindre pga. att vi kommer åt mycket upplevelser hemifrån (tex digitala museumbesök)."
Kvinna, 17 år

"Mycket positivt! Internet möjliggör samåkning med appar och gynnar bilpooler som man kan hitta, boka och lås upp bilar med digitalt vilket minskar bilresorna och utsläpp. Går också lätt att hitta kollektiva tidtabeller och det mest klimatsmarta resealternativet."
Man, 25 år

–

Det finns dock en liten andel, framför allt unga, som anser att digitaliseringen har lett till ett ökat resande, och då framförallt nöjesresandet ut i världen, vilket ger en negativ klimatpåverkan. Det handlar om att sociala medier visar "alla andra" som är ute och reser, och visar upp nya resmål som lockar folk att både resa mer och längre bort. Även reklam för resmål på nätet och tjänster "för att hitta billiga flygstolar", anses göra att resor ökar och därmed även utsläppen av växthusgaser.

Fem röster om hur digitaliseringen påverkat på vårt resande negativt...

"Digitaliseringen kan locka till mer resande vilket skadar klimatet. Man upptäcker platser man kanske inte skulle tänkt på utan internets påverkan. Risken för klimatet är väl inte bara ökat resande utan även längre resor."
Man, 21 år

"Negativt. Jag tror att sociala medier gör att lusten att resa ökar när man ser andra göra det. Man blir avundsjuk och vill också! Jag är en av dom som slits mellan min längtan ut i världen och den skam och skuld jag känner för mitt resandes utsläpp."
Kvinna, 22 år

"Negativt att hitta billigare resor med flyg etc. Hela tiden få olika resmål och reklamer som ev uppmanar till att resa mer och mindre klimatsmart. Gör att flygresor ökar och sprider koldioxid."
Kvinna, 29 år

"Vi reser alldeles för mkt också på grund av internet, där tror jag att sociala medier gör att lusten att resa ökar när man ser andra göra det. Trodde pandemin skulle få folk att vilja resa utomlands mindre men det verkar va precis tvärtom. Semesterresorna utomlands har ökat och blivit en ännu större miljöbov."
Kvinna, 25 år

"Jag trodde det sociala internet skulle dämpa resandet. Att folk skulle shejmas om de la ut skrytbilder från flyg och långtbortistans men ingen verkar bry sig. Istället hetsas och uppivglas folk att resa mer. Suger för klimatet."
Man, 32 år

Tror svenskarna att e-handeln har en positiv eller negativ påverkan på klimatet?

De som nämner e-handel i samband med digitaliseringens påverkan på miljön är mer ofta negativa än positiva.

+

De som anser att e-handeln har en positiv påverkan på klimatet menar att effektiv logistik kan minska utsläppen och att e-handel är bättre än att "var och en tar sin bil och åker runt mellan affärer". Många upplever att e-handeln gjort att de kunnat minska sitt bilåkande och därmed sitt klimatavtryck. Att det blivit enklare att köpa och sälja begagnade varor på nätet upplevs också bidra positivt till miljön i flera led.

Fem positiva röster om e-handelns påverkan på klimatet...

“Jag tror att digitalisering är bra för klimatet. När någon beställer något på nätet så är det bara en bil som delar ut alla paket istället för att alla personer ska åka till en affär och köpa sakerna.”

Man, 16 år

“Positivt! Vi minskar utsläpp vid e-handel genom en effektiviserad supplychain som konsoliderar leveranser och på andra sätt effektiviserar samhället.”

Kvinna, 48 år

“Positivt att kunna e-handla och inte behöva åka till butiker stup i kvarten. Jag förutsätter att transportörerna har högeffektiv logistik så att utsläppen minskar drastiskt.”

Kvinna, 50 år

“E-handlar mest second hand med miljön i åtanke. Positivt att begagnatmarknaden är tillgängligare på nätet. Också bra att kunna dela på och låna saker av varandra med appar.”

Man, 23 år

“Handlar mycket på nätet vilket reducerar bilkörandet då jag bor på en liten ort. Drönartransporter vid e-handel vore positivt för gamla och miljön.”

Man, 63 år

—

Åsikterna om e-handelns negativa klimatpåverkan handlar framför allt om att internet bidrar till överkonsumtion och ökade transporter. Konsumtionen bedöms öka av att allt finns tillgängligt att e-handla från hela världen under dygnets alla timmar, enkelheten i att “klicka hem saker”, riktad reklam och influencers i sociala medier som “uppviglar till köp” och som låter “storkonsumtion normaliseras”. Några menar att det leder till “köphets” och en “slit-och-slängkultur som är miljömässigt skadlig”.

Transporterna av e-handlade varor från “jordens alla hörn” bedöms vara en “stor miljöbov” och i synnerhet de fria returerna som gör att varor skickas fram och tillbaka.

Fem negativa röster om e-handelns påverkan på klimatet...

“Internet bidrar till överkonsumtion, så lätt att klicka hem massa skit en inte behöver. “Influencers” eller va det heter som gör reklam för skräp stup i kvarten och lurar på osäkra människor massa dynga, också kasst för miljön.”

Kvinna, 37 år

“Negativt att det är lättare att köpa varor från andra sidan jorden med hemkörning än att åka till närmsta producent. Ett problem är hur folk har ändrat sitt sätt att handla, istället för att gå till en butik för att prova, känna och klämma på saken man ska ha så beställer man istället hem massa onödigt skrot och utnyttjar fri retur. Blir en hel del onödiga transporter fram och tillbaka.”

Man, 28 år

“Allt tillgängligt hela tiden vilket påverkar den enskilde individens konsumtionsmönster. Beställa mat som körs ut med t.ex. Foodora. Kläder beställs, returneras och destrueras. Ökad näthandel, ökade transporter...allt detta påverkar miljön.”

Man, 55 år

“Jag tänker mycket på all handel som sker på nätet - transporter, fria returer. Enkelheten att klicka hem varor från jordens alla hörn - klart det påverkar miljön negativt. Slit-o-släng-kulturen gynnas av den enkelheten.”

Kvinna, 54 år

“När det gäller överkonsumtion så är speciellt sociala medier en stor källa till detta. Riktad reklam på sociala medier kan göra att vi shoppar mer vilket är dåligt för miljön. Människor som har pengar ser influencers med otroligt många kläder från fast fashion företag. De blir då inspirerade att köpa från dessa företag och för att det är så billigt köper de otroligt mycket kläder. Att det blir normaliserat att shoppa ohållbart mycket kläder och andra saker har en negativ inverkan på klimatet.”

Kvinna, 18 år

Ger internet ett ökat eller minskat klimatengagemang – vad säger svenskarna?

De flesta anser att internet kan bidra till ökat klimatengagemang, men det finns en liten andel som istället ser farhågor.

+

De positiva svaren om vilket engagemang internet kan skapa i miljöfrågan handlar framför allt om inspiration och motivation. De inkluderar även utbildningsmöjligheter och tips om hur man exempelvis kan leva mer hållbart. En del svarar också att klimatinitiativ kan gynnas och att internet bidrar till ökad gemenskap.

Fem röster om varför internet ökar klimatengagemanget...

“Internet ger möjlighet att sprida kunskap om miljön och klimat samt ena klimataktivister runt om i världen. Skapa gemenskap.”

Kvinna, 19 år

“Möjligheten med att dela våra egna personliga framgångar som att rensa bort skräp på stränder och liknande kan inspirera andra att göra någonting liknande.”

Man, 35 år

“Positivt med möjligheten om att kolla upp information om miljön, hur man kan hjälpa, motiveras av andra, skicka pengar till organisationer, delta i reko-ringar etc.”

Kvinna, 25 år

“Internet kan engagera fler i miljöfrågan och göra så att medvetenheten sprids snabbare. Ta utbildning på nätet, ex lära sig att laga hållbar mat, att odla, bygga, installera solpaneler, källsortera, byta till elbil, inspirera till att vara mer klimatvänlig.”

Kvinna, 21 år

“Internet har gjort det mycket enklare att kommunicera och sprida budskap. Det är lättare att utbilda folk och få dem engagerade i klimatet och miljön (t.ex. hur man kan minska sin påverkan). Positivt också att kunna sprida forskning och mobilisera många individer för att tillsammans påverka beslutsfattare att fatta beslut som gynnar miljö/klimat.”

Man, 39 år

—
Det finns dock en del som har farhågor kring hur samtalsklimatet på internet kan påverka engagemanget i klimatfrågan negativt. De menar att internet och sociala medier kan bidra till en ökad polarisering i klimatfrågan och några påtalar att tonläget kan bli “onödigt hårt när man argumenterar utan ögonkontakt”.

Några uttrycker också sin oro för den eventuella distansen till naturen som tiden bakom skärmarna kan skapa. Att vi är så lite ute i naturen kan leda till att vi slutar bry oss och anser att klimatfrågan är “alla andras problem”.

Sex röster om varför internet minskar klimatengagemanget...

“Digitalisering ger polarisering. Så många tyckare och tänkare på bägge sidor som lägger ut så mycket skit så debatten om klimatet blir helt snedvriden. Så otroligt trött på alla argumentationer istället för diskussioner om klimatet. Tror det gör att Svensson stänger öronen och blir oengagerad.”

Man, 59 år

“Internet och sociala medier kan påverka inställningen till klimatet/miljön åt båda håll, tror det är stor risk för ökad polarisering i miljöfrågan och att många väljer att gå “extremt” långt åt ett håll - antingen miljöaktivist eller klimatförnekare typ. Högrisk för att de typiskt konfliktträdde svenskarna blir illa till mods och slutar bry sig helt.”

Kvinna, 27 år

“När vi sitter inne framför skärmarna mister vi kontakten med naturen. Vi tänker inte längre på klimatet. Med distansen blir miljöförstöring “någon annans problem”. Nöjessurfningen går till överdrift vilket gör att vi blir stillasittande soffpotatisar med ömma tummar medan jorden utarmas.”

Man, 73 år

“En digitaliserad värld är en ganska lat men energikrävande värld, där bekvämligheter gör att vi slutar bry oss om hur vi hanterar vår planet.”

Man, 17 år

“Är mest orolig för alla ungdomar som ägnar för mkt tid åt mob och surf. Inte bra för kroppen och troligen inte för själen heller. De behöver vara mer ute i naturen, annars lär de inte bry sig om den.”

Kvinna, 81 år

“Det som skrivs på nätet om klimatet kan bli väldigt hårt. Det är lätt att gömma sig bakom en skärm när man inte ser eller känner reaktionerna hos mottagaren. Ofta blir tonläget i diskussioner onödigt hårt och med tiden kommer det att avhumanisera det naturliga samtalet.”

Man, 49 år

KLIMATSMART KOLL PÅ HUSHÅLLETS ELFÖRBRUKNING

Var femte har använt en uppkopplad elmätare eller app för att hålla koll på hushållets elförbrukning

Fråga: Har du under de senaste 12 månaderna använt dig av en smart, uppkopplad elmätare eller en app, för att hålla koll på hur mycket el olika produkter drar i ditt hushåll och/eller få en överblick över hushållets totala elförbrukning?

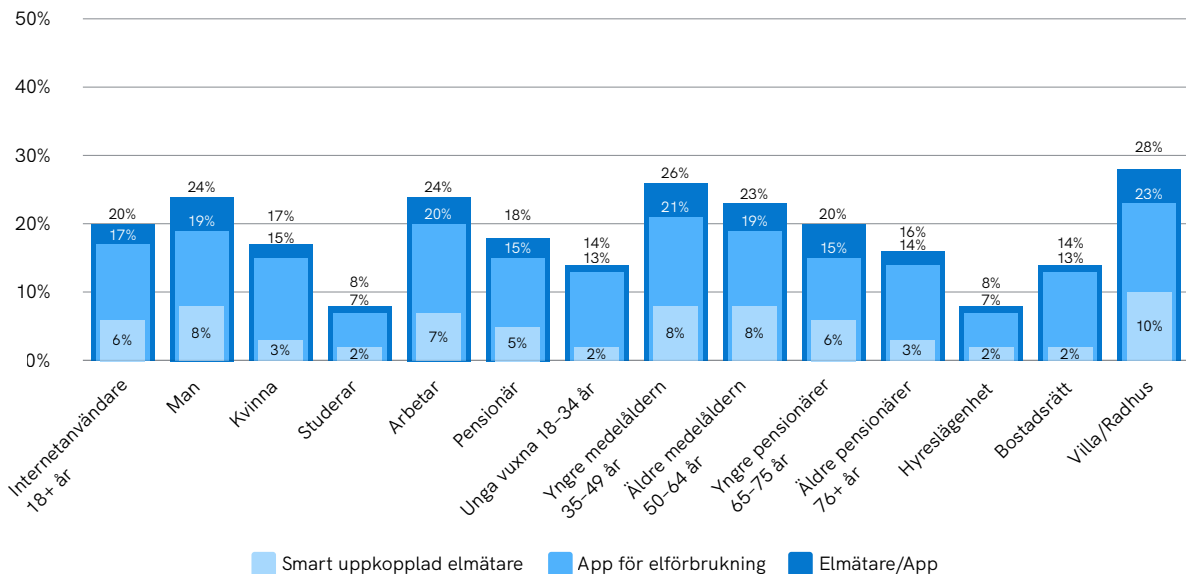

Diagram 3.3, Bas: Internetanvändare 18+ år, År 2023 (Studie 1) Obs! Skala 50%

Vilka använder en uppkopplad elmätare eller app för att hålla koll på olika hushållsprodukters och hushållets energiförbrukning?

- 2 av 10 håller koll på hushållets energiförbrukning med digitala hjälpmedel i form av en app (17%) eller en smart, uppkopplad elmätare (6%). 3 procent använder både och. *)
- 3 av 10 av de som bor i villa eller radhus håller koll på hushållets energi med uppkopplade lösningar.
- Var sjunde som bor i bostadsrätt och knappt var tionde som bor i hyresrätt använder smart uppkopplad teknik för överblick av hushållets elkonsumention.
- Fler män (24%) än kvinnor (17%) använder dessa digitala hjälpmedel för att hålla koll på hushållets energiförbrukning och framför allt män födda på 70- och 80-talet (32%). *)

Mer om elförbrukning finns att läsa under "Tror svenskarna att den digitala tekniken är positiv eller negativ för vår energianvändning?"

ÅTERVINNING AV DIGITALA ENHETER

4 av 10 har inte tillräcklig info om hur digitala enheter ska återvinnas klimatvänligt

Fråga: Har du tillräcklig information om hur du ska återvinna dina digitala enheter som datorer, mobiler och surfplattor, för att minimera deras klimatpåverkan?

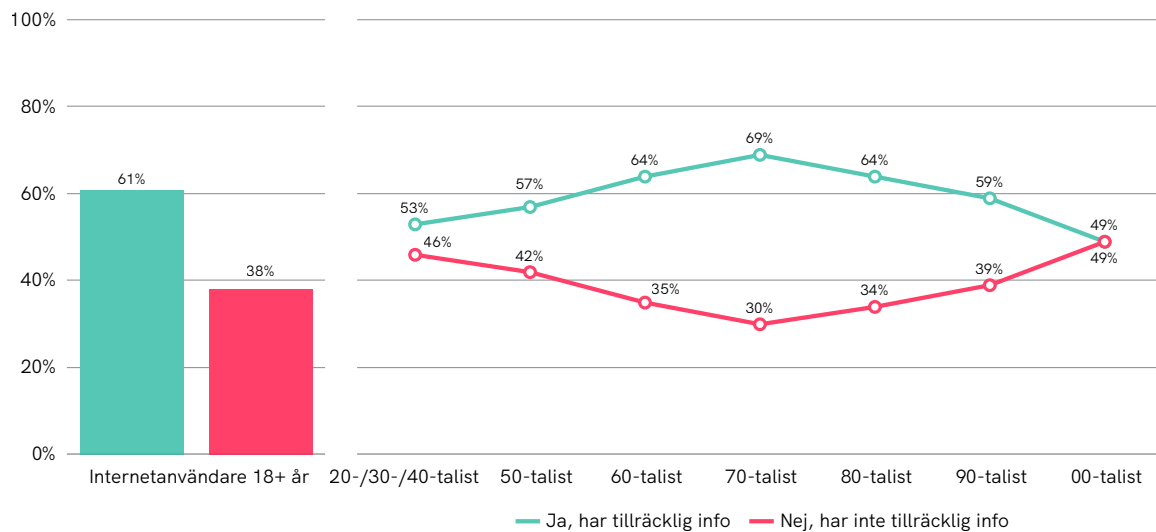

Diagram 3.4, Bas: Internetanvändare 18+ år, År 2023 (Studie 1)

Vilka anser att de har tillräcklig information om hur de ska återvinna digitala enheter för att minimera deras klimatpåverkan?

- 6 av 10 anser att de har tillräcklig information om hur de ska återvinna digitala enheter för att minimera deras klimatpåverkan.
- Män (67%) anser sig mer välinformerade än vad kvinnor (54%) gör. *)
- 7 av 10 av 70-talisterna anser att de har tillräcklig information, vilket är flest av alla generationer.

Vilka anser att de inte har tillräcklig information om hur de ska återvinna digitala enheter för att minimera deras klimatpåverkan?

- Nära 4 av 10 anser inte att de har tillräcklig information om hur de ska återvinna digitala enheter för att minimera deras klimatpåverkan.
- Minst informerade anser sig de äldsta respektive de yngsta vara, varav närmare hälften i båda åldersgrupperna anser att de inte har tillräcklig information.

Hälften har de senaste fem åren inte återvunnit en enda avlagd digital enhet

Fråga: Har du under de senaste fem åren återvunnit några av dina privata (ej arbetsgivares) digitala enheter som datorer, mobiler och surfplattor som du inte använder längre?

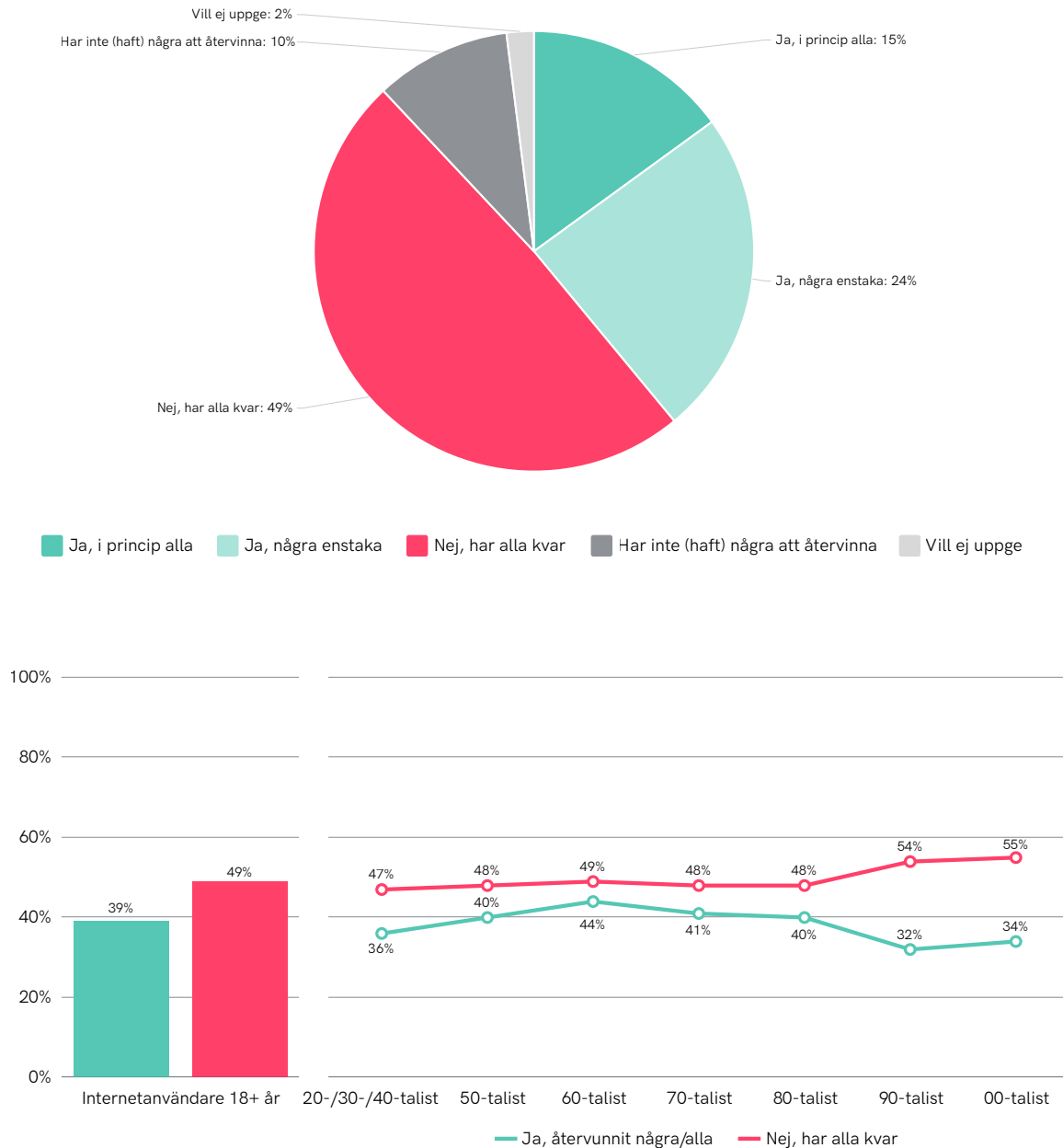

Diagram 3.5a-b, Bas: Internetanvändare 18+ år, År 2023 (Studie 1)

Vilka har under de senaste fem åren återvunnit digitala enheter som de inte längre använder?

- 4 av 10 har återvunnit någon digital enhet de senaste fem åren, varav var sjunde (15%) har återvunnit alla och var fjärde (24%) några enstaka.

- Bäst på att återvinna sina digitala enheter har 60-talisterna varit.
- Fler män (43%) än kvinnor (35%) uppger att de har återvunnit sina avlagda digitala enheter. *)
- Personer i höginkomsthushåll (46%) har varit bättre på att återvinna sina digitala enheter som de inte har använt de senaste fem åren. *)

Vilka har under de senaste fem åren inte återvunnit några av de digitala enheter de inte längre använder?

- Hälften av alla internetanvändande svenskar har alla sina avlagda digitala enheter kvar. Tre fjärdedelar har åtminstone någon digital enhet kvar hemma som de inte har återvunnit de senaste fem åren.
- Fler yngre födda på 90- och 00-talet har sina avlagda digitala enheter kvar.
- Jämför vi befolkningen under 55 år i stad och landsbygd, har fler i storstäder (55%) än på landsbygden (49%) kvar alla sina avlagda digitala enheter. *)
- Fler kvinnor (53%) än män (46%) har alla sina avlagda digitala enheter kvar. *)

Främsta skälen till att inte återvinna digitala enheter är för att man vill ha en reserv eller att den innehåller personlig information

Fråga: Av vilka anledningar har du inte återvunnit privata digitala enheter som datorer, mobiler och surfplattor som du inte använder längre?

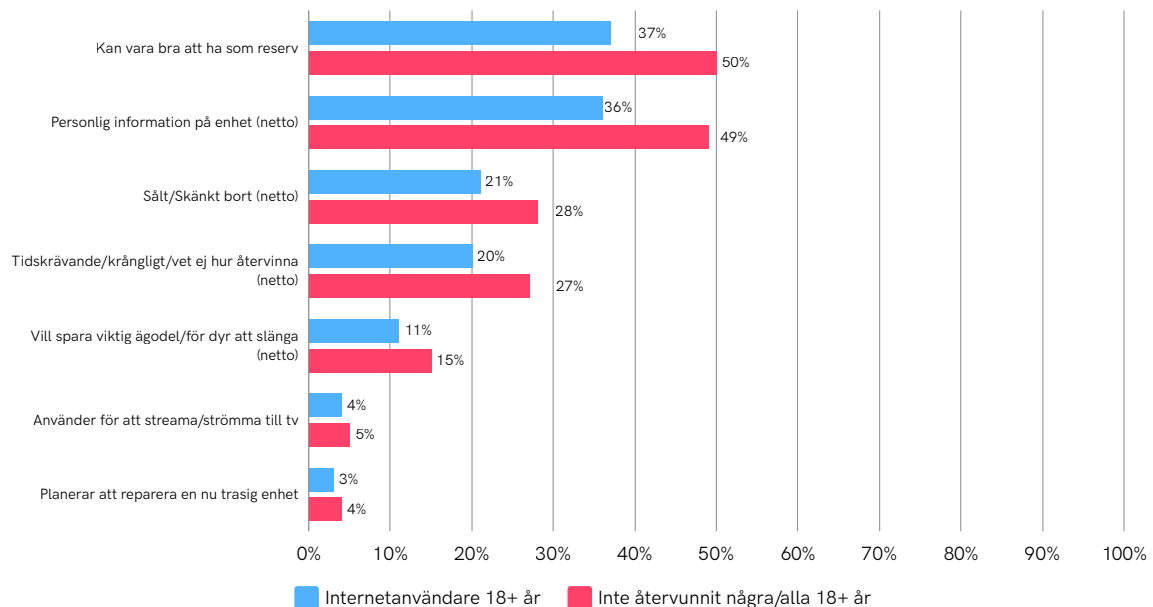

Diagram 3.6, Bas: Internetanvändare 18+ år, År 2023 (Studie 1) Obs!
För fullständiga svarsalternativ, se tabellbilaga.

Vad är det som gör att man inte återvinner digitala enheter som inte längre används?

Tre fjärdedelar av de internetanvändande svenskarna har inte återvunnit en eller flera digitala enheter som de inte har använt under de senaste fem åren (se *Diagram 3.5a-b*). Här redovisar vi vad dessa personer har gett för anledningar till detta. I *diagram 3.6* finns resultatet även för samtliga internetanvändande svenskar för jämförelse.

- De främsta anledningarna till att inte återvinna är att man vill ha kvar enheten som reserv eller att man har personlig information på enheten. Hälften av de som inte har återvunnit sina avlagda digitala enheter svarar detta vilket motsvarar mer än en tredjedel av den internetanvändande befolkningen i stort.
- Att ha kvar den som reserv är ett skäl som framför allt den yngre halvan av befolkningen anger. *)
- Nära 3 av 10 av de som inte återvunnit sina enheter har sålt eller skänkt bort sin enhet. Drygt 2 av 10 har skänkt enheten till närstående varav något fler 70-talister. 1 av 10 har sålt enheten, främst män födda på 80- och 90-talet. 2 procent har skänkt enheten till välgörenhet varav något fler 20-, 30- och 40-talister. *)
- Drygt var fjärde av de som inte återvunnit sina enheter vet inte hur man gör eller tycker att det är för krångligt eller tidskrävande. 90- och 00-talister är överrepresenterade i alla kategorierna, och framför allt männen. *)
- Nära var sjunde (15%) av de som inte återvunnit sina enheter tycker att de har varit en för viktig eller för dyr ägodel för att slänga. Fler män födda på 70-talet tycker att den har varit för dyr och fler män födda på 80- och 90-talet tycker att den har varit en för viktig ägodel. *)
- Var tjugonde använder den gamla enheten för att strömma till en tv. Fler män födda på 80-talet använder sin gamla enhet för strömmande. *)
- Knappt var tjugonde planerar att reparera en nu trasig enhet. Fler män födda på 90- och 00-talet har reparationsplaner för sin nu avlagda enhet.

Vill du veta mer om vilka som inte återvinner på grund av personlig information på sin enhet – se *Diagram 3.7*.

Personligt innehåll på avlagda digitala enheter är en stor orsak till att de inte återvinns

Fråga: Av vilka anledningar har du inte återvunnit privata digitala enheter som datorer, mobiler och surfplattor som du inte använder längre?

ÅTERVINNEN INTE PÅ GRUND AV PERSONLIG INFORMATION PÅ ENHET

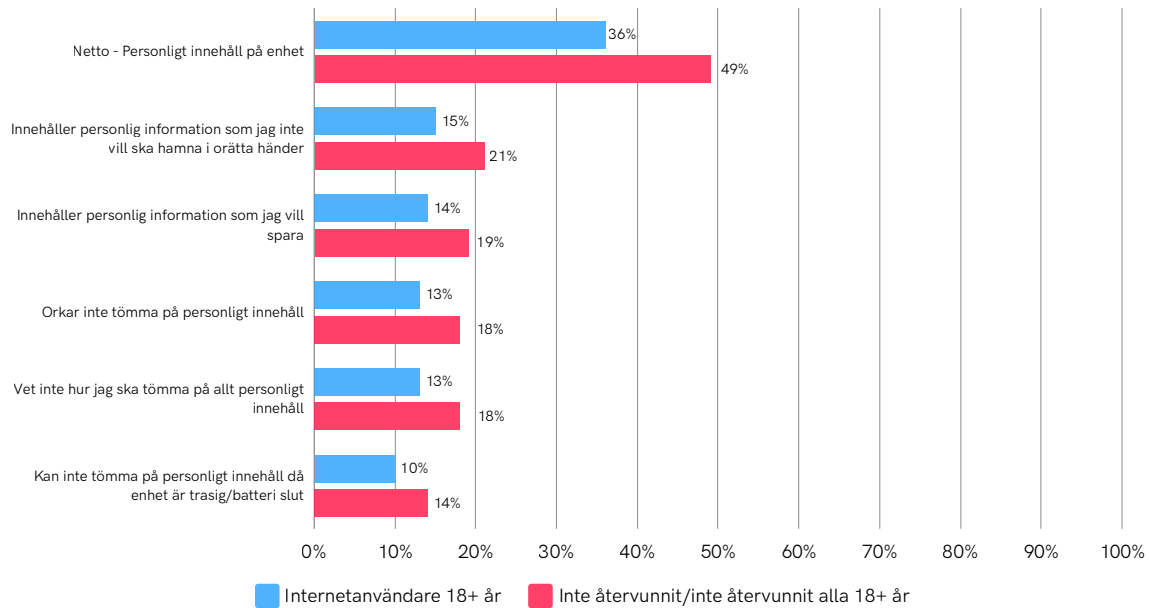

Diagram 3.7, Bas: Internetanvändare 18+ år, År 2023 (Studie 1)

På vilka sätt hindrar personlig information på en enhet att den återvinns?

Tre fjärdedelar av de internetanvändande svenskarna har inte återvunnit en eller flera digitala enheter som de inte har använt under de senaste fem åren (se *Diagram 3.5a-b*). Här redovisar vi vad dessa personer har gett för anledningar till detta kopplat till personlig information på enheten. I *diagram 3.7* finns resultatet även för samtliga internetanvändande svenskar för jämförelse.

- Hälften av de som inte återvunnit sina avlagda digitala enheter anger personligt innehåll på enhet som skäl, vilket motsvarar mer än en tredjedel av den internetanvändande befolkningen i stort.
- 90-talisterna ligger i topp när det gäller att inte återvinna avlagda enheter för att de innehåller personlig information. *)
- Det är fler kvinnor än män som inte återvinner enheten på grund av personligt innehåll, framför allt unga kvinnor födda på 80-, 90- och 00-talet. *)
- Var femte anger att de inte har återvunnit på grund av att de inte vill att personlig information på enheten ska hamna i orätta händer. Det gäller något fler kvinnor födda på 50-talet. *)

- Var femte anger att de inte återvunnit för att enheten håller personligt innehåll de vill spara, varav något fler är män födda på 90- och 00-talet. *)
- Nära var femte återvinner inte en enhet för att de inte orkar tömma den på personligt innehåll. Det gäller framför allt 80- och 90-talister och i synnerhet kvinnliga 90-talister. *)
- Nära vara femte har inte återvunnit en enhet för att de inte vet hur man tömmer den på personligt innehåll. Det gäller främst de äldre födda på 20- till och med 60-talet. *)
- Var sjunde (14%) återvinner inte för att de inte kan tömma enheten på personligt innehåll på grund av trasigt batteri. Det gäller något fler kvinnor födda på 90-talet. *)

Svenskarna vill inte ha riktad nätreklam, men tycker att polisen ska få ta del av privata konversationer online vid brottsmisstanke. Vi oroar oss för filterbubblor och näthat, men hyllar digitala böcker och tror på digitaliseringens positiva klimatpåverkan. Det här är det digitala Sverige år 2023.

Detta är ett kapitel ur undersökningen *Svenskarna och internet 2023*. Läs hela rapporten på webbplatsen svenskarnaochinternet.se.

Svenskarna och internet är en studie som genomförs av Internetstiftelsen. Med undersökningen vill vi bidra med fakta och insikter om hur användningen av internet i Sverige utvecklas. Vi vill ge förutsättningar till att digitaliseringen av det svenska samhället och näringslivet sker på välinformerad grund.

Internetstiftelsen är en oberoende, affärsdriven och allmännyttig organisation. Vi verkar för ett internet som bidrar positivt till människan och samhället. Vi ansvarar för internets svenska toppdomän .se och sköter drift och administration av toppdomänen .nu. Intäkterna från affärsverksamheten finansierar en rad satsningar i syfte att möjliggöra att människor kan nyttja internet på bästa sätt, och stimulera kunskapsdelning och innovation med inriktning på internet.

Exempel på våra satsningar är:

- Den här rapporten: *Svenskarna och internet*
- Start- och mötesplatsen Goto 10
- Folkbildningssatsningen Internetkunskap
- Det digitala museet Internetmuseum
- Lärresursen Digitala lektioner
- Konferensen Internetdagarna
- Mätverktyget Bredbandskollen

